

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	--------------------------------	---	-----------------------------------	--

Városok akciója.

Baja, 1909. július 16

Magyarország városai végre felismerték helyzetük mostohaságának egyik lényeges okát és igyekeznek fejlődésüknek, előrehaladásuknak utjából ezt a kerékkötőt elhárítani. A magyar városok ezer bajának egyik legnagyobb okozója az, hogy a városi polgárság ereje szétforgácsolódott, hogy a városok egymástól elszigetelten állanak és így önmagukra hagyatva képtelenek érdekeiket kellő erővel és sullyal megvédelmezni.

Végre, valahára elismerték azt az ősigazságot, hogy egyesülésben, tömörülésben rejlik az erő. Amit egyesek a legnagyobb megerőltetés mellett sem képesek keresztül vinni, azt egyesült erővel könnyedén megcsinálhatják. Ezen régi igazság megismerése hozta össze a városokat, hogy a közös érdeket egyesülve védjék meg, hogy a városok helyzetén javíthassanak. Ez az egyesülés hozta létre a magyar városok kongresszusát. Ez a kongresszus, ha helyes irányban működik, sok üdvös dolgot fog még létre hozni.

Ilyen üdvös és közhasznú dolgot céloz azon irás, melyet a mai posta hozott a város polgármesterének. Bárcy István, Budapest székesfőváros polgármestere, mint a kongresszus elnöke értesítette a várost, hogy Győr város polgármestere törvényjavaslat készítésén dolgozik, amely meghonosítaná Magyarországon a kötelező tűzkár-biztosítást. Azt kéri a székesfőváros polgármestere, hogy a házadó katasztert oly módon csinálja meg Baja városa, hogy abból ki lehessen emelni a győri polgármester munkájához szükséges statisztikai adatokat.

A kötelező tűzkár-biztosításról nem először esik e lapok hasábjain szó. Kifejtettük, hogy annak megvalósítása üdvös volna a városoknak is, azok polgárainak is. A biztosítás olcsóbbá és általánosabbá válnék és az ebből eredő hasznot nem egyes magántársaságok élveznék, hanem a városok és így közvetve a városok polgárai. Ez természetes, mert a biztosító üzletből eredő haszon közkölségekre volna for-

dítható és így levonná a polgárság vállairól a mindinkább súlyosabbá váló és pótható alakjában megnyilvánuló közkölségeket. Egy város, vagy község egyedül meg nem csinálhatná ezt. De ha a városok mind tömörülnek, együttesen alkotják meg a biztosító üzletet, egyben megcsinálhatnák a városok viszontbiztosító intézetét, könnyen, minden rizikó nélkül.

A másik közhasznúnak készülő intézmény a városok bankja. Ez is a kezdet legelején, embrióban van még. Hogy miként fogják ezt megalkotni, ma még nem igen lehet tudni. Tervezgetés közben remélhetőleg megtalálják a helyes utat és módot, amely meghozza a kívánt eredményt. Ma még korai volna erről a készülöben levő intézményről bírálatot mondani. Mindenesetre örvedetes, hogy a városok hitelgényük kielégítése céljából önálló lépést tesznek.

Ha a városok minden dolgukban együttesen járnak el, mindenesetre könnyebben érnek el majd eredményt

Még csak arra volna szükség, hogy a városok az ok nélküli és célszerűtlen versengésről szokjanak le. A versengés rendszerint nem hoz eredményt, de a legtöbb esetben nagy költséget okoz.

Kölcsönös megértés hozhat gyümölcsöt a városoknak.

Bajai séták.

Baja, 1909. július 16.

Végre a sok zuhogó eső, őszi időjárás, szél, vihar és zivatar után elmúlt egy nap minden zavar, vihar nélkül. Végre nyakamba vehettem a várost és rohadtam az utcákat anélkül, hogy a nyakamba zuhogott volna a meggyűlölt eső.

Fellélektem és neki vágtam a városnak. Gondtalanul füttyűrészve indultam az utnak. Se jobbra, se balra nem néztem, csak mentem és örültem a szép napnak. De nem sokáig tartott gondtalan örömem. Nagyon botlottam és majd elterültem a járdán. Bosszankodva a magam ügyetlenségén, megnéztem, hogy mibe botlottam meg. Hát látom, hogy a kapualjából kivezető folyóka fedlapja annyira megrondálódott, hogy az ember lába okvetlen belegabalyodik abba. Ha csak az az egy volna, egy szót sem szólnék. Hanem bizony végig majdnem minden utca minden háza előtt ott van az a nyaktörő akadály. Ha az ember nem vigyáz, könnyen meg-

hetik vele, hogy úgy vágja magát oda, hogy keze-lába-nyaka kitörik. Ugyan, vajjon miért hanyagolják el annyira azokat a járdákat. Különben is furcsa, hogy minálunk apró külsőségekre alig adnak valamit. Apróság például az is, hogy a kapuk előtti kijáratokat akkor is meghagyják, ha ott már réges-régen nincsen kapu. Kicsiny dolog ez, éppen azért nem állana sokból a folytonosságot helyre állítani. Mert az ilyen semmiségek is bántják az ember szépérzékét.

Séta közben eljut az ember az ártézikutához is. Hát bizony itt beválik a közmondás: »Ha nem csurran, cseppen.« Mert bizony a mi ártézikutainkból csak cseppen a víz. Az nem is volna olyan nagy baj, ha nem várnának sokan arra a nehezen jövő vízre. De hát sokan várnak rá. És a helyett, hogy fogynának a várakozók, egyre szaporodnak. Összejön a város fél cselédsége és vár — les rendületlenül, de nem türelmesen.

Azt éppen nem tudom csodálni, hogy azok a cselédek türelmetlenek, mert otthon az asszonyaik azt hiszik, hogy elhedrálják az időt. Pedig dehogyan! Valóságos örökkévalóságig tart, amíg egy-egy kanna megtelik. Aztán meg az ártézi vizárúsok is olyankor akarják sürgősen megtölteni a hordójukat, amikor a legtöbb cseléd várakozik ottan. Hogy ilyenkor a nagy tülekedésben nem valami épületes jelenetek zajlanak le, az elképzelhető. A sűrű, durva káromkodásokat nem ritkán teszi változatossá egy-egy nyakleves csattanása, egy pár fejbe kólintás. Hát bizony nem ártana egy kis rendet teremteni az ártézi kutak tájékán. Többek között meg kellene határozni azt is, hogy mikor, milyen időtájban szabad a vízfordóknak vizet meríteni a kutból.

Aztán meg volna még egy megjegyzésünk. Jó volna ám egy kicsit felügyelni arra is, hogy azok a vizet áruló emberek tisztán tartsák a hordóikat. Mert bizony a piszkos hordók meglehetősen ártalmasak a közegészségre.

A közegészség érdekében szeretnők, ha az utcák tisztántartására valamivel több gondot fordítanának. Ott van például a Miklós-utca. Ezt a szerencsétlen utcát félváros személtre rakódó helynek nézi. Az utca lakói már nemsokára a házukból sem jöhetnek ki a felgyülemlő szeméttől. Kérjük a rendőrséget teremtsen ott egy kis rendet.

A Mátyás király-téren is van kifogásolni valónk. A járda és az utca kövezet között összegyülemlik a sok víz és ott poshad egész nyáron át. Aztán olyan végtelen, átható büzt terjeszt, hogy az ember kénytelen futva szökni arról a helyről.

Különben ez a baj meg van az egész városban. Amerre csak járunk, mindenütt orrfacsaró bűz rontja meg a sétáló közönség élvezetét.

Telefonhírek.

Budapest, 1909. július 16

Csend a politikában.

Az országos politikában beállott a teljes szélcsend. A politikában alig történik valami.

A mai nap eseményeiről csupán annyi a följegyezni való, hogy Zichy Aladár gróf ma Bécsből Budapestre érkezett, hogy a néppárt vezető-embe-reivel a néppárt belső ügyeit megbeszélje. Ez a megbeszélés állítólag összefüggésben áll a tervezett fúzióval — illetőleg új pártalakulással.

A perzsa forradalom.

A perzsa sah a felkelők dühe elől az orosz nagykövetségre menekült.

A perzsa forradalomnak eddig csupán egyetlenegy európai ember esett áldozatául. Érdekes, hogy ez az egyetlen áldozat — magyar ember. Egy visszapattanó golyó ölte meg.

Megfagyott júliusban.

Bozeni távirat jelenti, hogy a Gross Wenediger nevű hegyen hóvihár tört ki. A hegyen levő Jeisner Károly berlini főiskolai tanárt megfagyva találták.

Az aradi bank botránya.

Az aradi hitelbank ellen vezetett vizsgálat során újabb hamisításokra jöttek rá. A vizsgálóbíró előterjesztést tett, hogy az előzetes letartóztatásban levő Szántó Izidor letartóztatását tartsák fön.

Földrengés Görögországban.

Athénből jelentik, hogy Görögországban földrengés volt és több falu elpusztult. A földrengésnek eddig 10 halottja van.

NAPIHIREK.

A városok kongresszusa. *Bárczy* István budapesti polgármester ma egy átiratában azt kérte Baja város polgármesterétől, hogy a házadó kataszter összeállításánál vegye figyelembe a tűzkárbiztosításhoz szükséges statisztikai adatokat is, mert arra *Wennes* Jenő győri polgármesternek szüksége van. Az átirattal vezérlő helyen foglalkozunk behatóbban.

Adakozás a Türr-szoborra. A Ferenc-szatorna részvénytársaság ma beküldötte a hozzá beküldött Türr-szobor gyűjtő-ívét. Az iven szép összeg gyűlt össze az emelendő Türr emlékszobor javára. Összesen 630 korona gyűlt egybe, amely összeget a szatorna részvénytársaság már be is fizette a szoborbizottsághoz. A Ferenc-szatorna részvénytársaság vezető-embe-reinél még két gyűjtőív van, amelyeket később fognak beküldeni.

Névmagyarosítás. Treiber Béla bajai tanítóképezdei növendék vezeték nevét »Tibor«-ra magyarosította.

A városi közkórház tatarozási munkálataira tegnap tartották meg a városi gazdasági hivatalban az árlejtést. Az árlejtésen több ajánlat érkezett be, amelyek fölött később fognak dönteni.

Az elsülyedt hajó még sok gondot fog okozni a folyamfelügyelésnek. A hajó roncsai és a nagymennyiségű keramit téglák éppen a hajók útjában fekszik és — mint már megemlítettük — forgalmi akadályt képez. A hajó roncsainak eltávolítása azonban nem megy egykönnyen. Csak robbantás útján történhet meg. Azonban az elsülyedt hajó közvetlen a hid pillérjénél fekszik. Már most kérdéses az, hogy nem fog-e ártani a robbantás a hidpilléreknek, nem gyöngíti-e? Valószínű ez az oka annak, hogy még mindig nem fogtak hozzá az eltávolításhoz. Azonban okvetlen el kell azt távolítani. Valószínű, hogy műszaki tanácskozás után kezdik csak meg a munkát. A téglák kiemelése még fáradságosabb munkát képez. Azt emberi kézzel kell kiemelni. Hír szerint buvárok hozzák felszínre a 4000 métermázsa téglát.

Kinevezeti rendőr. *Erdélyi* Gyula helyettes polgármester kinevezte *Varga* Lajost rendőrre.

Betörési kísérlet. Az elmúlt éjszaka, hajnali két órakor megállott a *Cserba* György-féle üzlet előtt egy kocsí és abból két vagy három ember leszállott. Aztán neki fogtak a munkához. Az utcára vezető vasajtót tartó vasrud lakatját lefeszítették, aztán ki kellett volna nyitni, csak a betörők nem dolgoztak elég csendben és fellármázták a házban lakókat. Ezek a zajra figyelmesekké lettek, lámpával kimentek az utcára. A betörők a lámpa világosságától megijedtek, kocsira kaptak és gyors vágatással elhajtottak. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

Színházi hír. A város tanácsa tegnapi ülésén megadta Polgár Károly szinigazgatónak az ipartestületben a játszási engedélyt. Egyben felhívta a tanács szinigazgatót, hogy terjessze be a módosított szinkör terveket és 30 napon belül fizesse be az ezer korona biztosítékot.

Huszárgyakorlatok Baján. A Szabadkán időző összes honvédhuszárok vasárnap reggel elmennek Szabadkáról. A szegedi ezred két osztálya egy menetben megy Szegedre, ahol usztatógyakorlatokat fognak tartani a Tiszán. A szabadkai huszárok vasárnap reggel Bácsalmásra mennek, innen hétfőn mentelnek tovább Bajára, ahol a Sugovicán tartják az usztatógyakorlatokat.

A mozi ma, holnap és a következő napokon fényes programot mutat be. A közönség igen sok szórakoztató, szép és tanulságos képeket fog élvezni. Ajánljuk a publikum figyelmébe.

Olcsó húst mértek mint halljuk Moholon mult csütörtökön a heti piacon. Ugyanis valakinek elhullott a marhája és azt kimérték egy ponyvára a heti piacon. Aki 20 fillérért akart 1 kilót, kapott 20 fillérért, ki 2 kilót akart 20 fillérért, az két kilót kapott. Megjegyzendő azt állítják a jelenvolt adai iparosok, hogy már 20 ölről megérzett a kellemes, bűdös hús szaga; tehát élvezettel lehe rá gondolni, hogy mily olcsón lehetett volna hushoz jutni, ha tudtuk volna. Ez a kimérés mint halljuk az előljáróság engedelmével történt. Jó étvágyat kívánunk!!

Kiknek nem jutott munka. A vármegye-beli gazdasági munkások nagyrésze már kapott munkát, azonban Cservenka, Ószivac, Ada, Mohol községekben és Magyarkanizsán sok munkás van még munka nélkül. Ezek foglalkoztatása iránt a hatóság lépéseket tett.

A garázdálkodó pályafelügyező. Balaton Károly bácsbokodi állomásfőnök panaszt tett a csendőrségen, hogy Kornei József pályafelügyező jogtalanul behatolt a jegykiadó irodába és elvitt onnan egy browningot és tizenegy töltényt. Mikor Balaton emiatt felelősségre vonta, elkezdett lármázni s azzal fenyegetődzött, hogy lelövi. Balaton erre rendőröket hivatott, kik a garázdálkodó felügyezőt bekisérték a község házára, ahol megindították ellene az eljárást.

Holttestet találtak egy kazal tövén a borsodszini határban Bognár Antal gazda rétjén. A holttest már oszlásnak indult. Megállapították, hogy a holttest Lükő István körtvélyesi gazdáé, akit 9—10 nap előtt gyilkolhattak meg. (Az öngyilkosság esetét kizárták tartja a nyomozás.) A holttest mellett éles borotva feküdt és a holttest nyaka borotvával volt elvágva. A nyomozás szerint az áldozatot előbb megfojtották.

A lakodalmi lövöldözés áldozata lett Borsódmegyében ifjú Szalmás Pál sáta legény, akit az országuton haladó lakodalmas menetben lövöldöző legények revorvergolyója véletlenül fejen találta. A legény haldoklik.

Kristály-só

a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali-só, a legszigorúbb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

A Kristály-só kapható minden jobb fűszer- és csemegeüzletben.

A KRISTÁLY-SÓ a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali-só; az őrlési és előállítási folyamat alatt semminemű tisztátalanság nem érheti, mert valamennyi művelet — még a dobozok megtöltése is — műszaki úton, automatikus géperővel történik, emberi kézzel való érintés nélkül.

A KRISTÁLY-SÓ egészség-ápoló és tápláló-erejű, a csontot, velőt, idegeket fejleszti, az étvágyat s emésztést elősegíti.

A KRISTÁLY-SÓ higiénikus jellege mellett antihigroszkopikus természetű is, tehát — ellentétben a közhasználatú sóval — nem szívja magába a levegőbeli nedvességet.

A KRISTÁLY-SÓ tehát nem áll össze, nem piszkolódik, hófehér kristályszemekben marad, miért is használata nemcsak a legegészségesebb, hanem a legtakarékosabb sófogyasztás.

Kristály-só

egészség-ápoló és tápláló-erejű! Nem áll össze s nem csomósodik!
Étvágy-gerjesztő!
Emésztés-segítő!

Ara dobozoként (1 kilogramm)
1 korona.

Kapható: Drescher Gyula kereskedésében Baján.

A
Szegedi Kereskedelmi és Iparbank
bajai fiókintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

Jutányos módozatok és olcsó kamattételek mellett nyújt: törlesztéses és kamatozó jelzálogkölesönöket, váltókölesönöket, előleget értékpapírokra és árúkra. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket, bevált szelvényeket, elfogad takarékbetéteket és betéteket folyószámlára (chepue-forgalom), valamint eszközöl minden egyéb a bankszakmába vágó műveleteket.

Bérbeadó üzlethelyiség.

Madách-utca 27. számú Juhász István-féle házban évtizedek óta lisztkereskedés céljaira szolgáló bolthelyiség, kapcsolatos lakással, 1909 november 1-től bérbe adandó. Bővebb értesítés ugyanott özv. Juhász Istvánnénál nyerhető.

Feltűnő újdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szihat.

Legjobb valódi **francia szivarkapapír** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Fűzőket

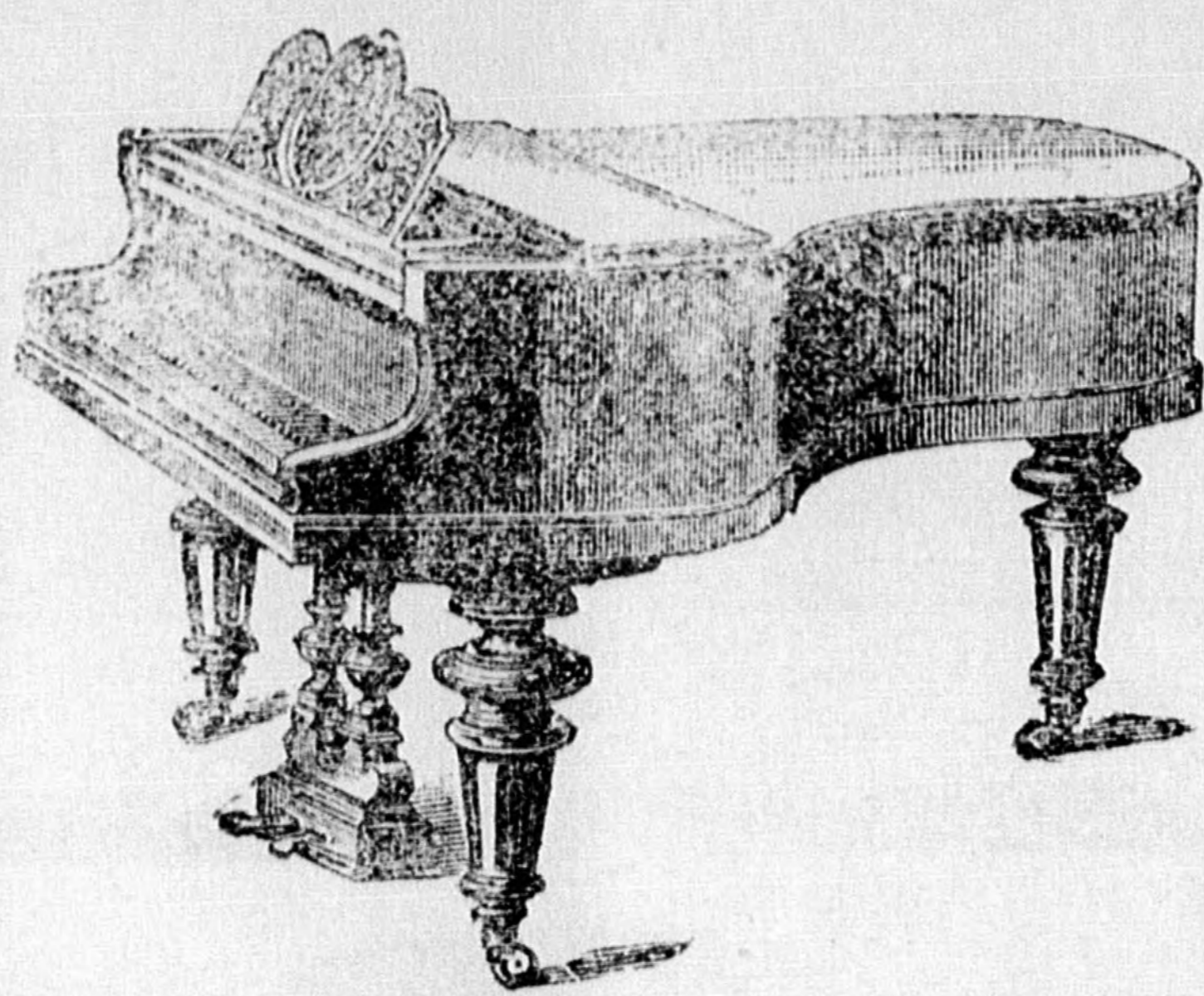
10 koronától feljebb készít

Fenyvesi Sarolta Baján.

Ugyanott remekkivitelű

csipkeblúzok

nagy választékban, igen olcsó árakon.

A
MEGYE LEGNAGYOB B

**ZONGORA-
RAKTÁRA**

ifj. Wagner Antalnál

BAJÁN
van.

Kiváló minőség!

Elpusztíthatatlan
szerkezet!

Remek hang!
Olcsó árak!

Kedvező
fizetési feltételek!

Tíz éves
írásbeli jótállás!!!

A cég régi zongorákat a legmagasabb árakon vásárol, illetőleg cserél be. . .

BUTOR

óriási választékban,

a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig, fényezett mahagóni, cseresznye és jávorfából, **teljes berendezések.**

Hitelre vagy részletfizetésre minden kamat felszámítás nélkül készpénz árban szállítok. Árjegyzék ingyen. Képes album 60 f.

Nagy Imre lakberendezési vállalkozó

Budapest,

Váci körút 9-ik szám, Szerecsen-utca sarok.

Tanulót,

kellő iskolai képzettséggel, felvesz:
Ifj. WAGNER ANTAL könyvkereskedő.

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Állást keres

egy a szegedi kereskedelmi akadémia első osztályát végzett növendék. Irnoki, vagy bármilyen más hasonló foglalkozást elfogad. Cim a kiadóhivatalban.

Nánay Lajos könyvnyomdája

elvállal minden e szakmába vágó munkákat jutányos árban, csinos kivitelben.